

אלו עוברין פרק שלישי פסחים

מ"ז.

עין משפט גזר מצוה

בז א מיי פ"ג מהל' חמץ
הלכה ב סג עשין לט
טו"ש"ע א"ח סי' תמד
מ"ב ב מיי שם הל' ט
טו"ש"ע שם ספק י:
מ"ב ד מיי פסק ט'
מהלכות פסולי
המוקדשין הלכה ח:
מ"ב ד מיי פ"ג מהל'
מ"ב הל' ט טו"ש"ע
א"ח סי' תמד ספק י:
ג ה מיי פ"ה מהלכות
דעות הלכה ב:
ג ה מיי פ"ה מהל'
למדי צילא הלכה לא
סגן לאין קטו טו"ש"ע
א"ח סי' כ"ח:
ד ו מיי שם הלכה ג'
טו"ש"ע שם ספק יו:

לשבות שביתת הרשות. פ"ה שהיה הולך להמשיך על המסוס
לקנות שציתה שם ולינק ד' אלפים לדבר הרשות וקשה
א"כ תיקשי למ"ד צפ' בכל מערצין (ערוצין לה). אין מערצין אללא לדבר
מזוה וגר' לר"י דה"פ לשבות שציתה הרשות שהולך לשמוח בפסח

צצית אוהבו או קרובו א: **אם עבר**
צופים. פי' בקונית' שם כפר וקשה
לר"י א"כ ה"ל למימר וכמדמו לכל
רוח כדמניא צפ' מי שהיה טמא (לקמן
ג): א"ח דרך רחוקה מן המודיעין
ולחוץ וכמדמה לכל רוח ואור"י
דמסופתא דמכילתין מפרש כדמניא
אזוהי כופים הוואה ואין מפסיק פי'
כל מקום קצין ירושלים שיכול לראותו

מש: **וְיִשׁוּרְפוּ** לפני הבריה.
פ"ה כדלמך פ' כל שעה (דף כד).
צקודש צלש ישרף צמקוס אכילמו
שריפתו וקשה לר"י אי דלוגיימתא הוא
מה לי עבר לופים ומ"ל לא עבר לופים
ו"ל דמן המורה יכול לשורפה כ"מ
שירצה דצפרק כל שעה (ג"ז שם)
לא מרצין אללא פסולי קדשי קדשים
ואימורי קדשים קלים אללא שאר קדשים
שנאכלים צלש ישרף לא מרצין ומש
שהלריכו חכמים לשרוף בני דהלא
לפני הצירה היינו גזירה אטו קדשי
קדשים: **לפני הבריה**. צנחנים
צפ' טבול יוס (דף קד): פליגי מאלי
צירה אמר רבה צר צר מה א"ר
יוחנן מקוס יש צהר הצית וצירה שמו
ר"ל אמר כל הצית כולו הוא צירה
שנאמר (ל' הצירה אלו ה' ימינו:
והחכמים אומרים בשר קודש
בבית וחמץ בכביצה. אומר ריב"ז
דמפ"ש צירושלמי משום דצטר קודש
לימי ליה תקנה צצטולו הממירו צבית
אלא חמץ אית ליה תקנה צצטולו לא
הממירו עד צצילה: **תניא** א"ר
יהודה. תימה אמאי לא מיימי תנא
נמי הכי מ"ד דהלא לרז חסלא:

אמר
אירוסין אבל לא סבלנות אמר לו ר' יוסי אני שמעתי אירוסין וסבלנות
תניא רבי שמעון אומר הכל סעודה שאינה של מצוה אין תלמיד חכם רשאי
להנות ממנה כגון מאי א"ר יוחנן כגון בת כהן לישראל ובת תלמיד חכם לעם
הארץ דא"ר יוחנן בת כהן לישראל אין זוגין עולה יפה מאי היא אמר רב
חסדא או אלמנה או גרושה או זרע אין לה כמתניתא תנא קוברא או קוברת
או מביאתו לידי עניות איני והא א"ר יוחנן הוציא שיתעשר ידבק בזרעו של
אחרן כל שכן שתורה וכהונה מעשרתן לא קשיא יאה בת"ח הא בעם הארץ
ר' יהושע נסיב כהנתא חלש אמר לא ניהא ליה לאהרן דאדבק בזרעיה דהוי
ליה חתנא כי אנא רב אידי בר אבין נסיב כהנתא נפקו מיניה תרי בני סמיכי
רב ששת בריה דרב אידי ור' יהושע בריה דרב אידי אמר ר"פ א"י לא נסיבנא
כהנתא לא איעתרי אמר רב כהנא אי לא נסיבנא כהנתא לא גלאי אמרו ליה
והא למקום תורה גלית לא גלאי כדגלי אינשי אמר רבי יצחק כל הנהנה
מסעודת הרשות לסוף גולה שנא' ואוכלים כרים מצאן ועגלים מתוך מרבק
וכתיב לכן עתה יגלו בראש גולים: ת"ר כל ת"ח המרבה סעודתו בכל מקום
סוף מחריב את ביתו ומאלמן את אשתו ומיייתם את גזוליו ותלמודו משתכח
ממנו ומחלוקות רבות באות עליו ודבריו אינם נשמעים ומחלל שם שמים ושם
רבו ושם אביו וגורם שם רע לו ולבניו ולבניו בניו עד סוף כל הדורות מאי היא
אמר אב"י קרו ליה בר מחים תנורי רבא אמר בר מרקידי בי כובי רב פפא אמר
בר מלחין פינכי רב שמעיה אמר בר מך רבוע: ת"ר ילעולם ימכור אדם כל
מה שיש לו וישא בת ת"ח שאם מת או גולה מוכמח לו שבניו ת"ח ואל ישא
בת ע"ה שאם מת או גולה בניו ע"ה ת"ר ילעולם ימכור אדם כל מה שיש לו
וישא בת ת"ח וישא בתו לת"ח משל לענבי הגפן בענבי הגפן דבר נאה
ומתקבל ולא ישא בת עם הארץ משל לענבי הגפן בענבי הסנה דבר כעור
ואינו

מתני' מצערין אם הכל צין מולין צין תרומה חוץ מקדי אכילמו
לשבת אלכל כל מה שעמיד לצער יצער: תרומה מלפני
השבת. שאינו יכול להאכילה לא לורים ולא לבהמת זרים ולהסהותה
אי אפשר אלכל מולין אין כריך לצער אללא צומנן שיכול למזוה לכן

אוכלים הרבה: **גמ'** שבת. נשתהה
שם שבת אחת: **מתני'** יהולך.
צארצעה עשר: אם יס יתול שיש
שמות ציזם: **לפני** חן הנכרים.
את ישראל הנדרפין: יטול נצנו.
ולא יחזור ואפי' יש שהות דמדאורי"י
סגי ליה צצטול צעלמא: (לצום
שציתם הרשות. שהיה הולך להמשיך
על המסוס לקנות שציתה שם כדי
שיהא לו משם ולהלן אלפים לילך למחר
שם לדבר הרשות יחזור מיד אלכל
לקנות שציתה מזוה כגון שילך מחר
חוץ למסוס לצית האכל או לצית
המשתה היינו שהולך לשחוט את
פסחו: שיש צידו צטר קודש. עמו
דנרן ופסל ציונא שמחילת קדשים
קלים חומת ירושלים: אם עבר לופים.
שם שפר שיכול לראות צית המקדש
משם: סעודה צמקומו. ולא הטריחוהו
לחזור: ואם לאו חזור ושרפו כו'.

כדלמך בכל שעה (לעיל כד). צקודש
צלש תשרף: דמקוס אכילמו שריפתו:
זה וזה. חמץ דלמך לעיל וזכר שיש
לו חמץ צציומו וצטר קודש שעמו:
צצילה. אלכל צפחות גצי חמץ יצטל
צצנו וגזי צטר קודש שרפו צמקומו:
גמ' סעודה שניה. כך הוא לך
החתיים לאחר סעודת אירוסין חוזר
ומשגר סבלנות לארוסתו וסועד שם:
אני לא שמעתי. שהתא מזוה אללא
סעודת אירוסין צצדה אלכל לא סעודת
סבלנות: **סבלנות**. זרויות כלים
נאים: **צם** כפן. צריכה להינשא
לכהנים ולא לכהן משפתותא להינשא
לישראל: אין זוגין עולה יפה. צמול
טוב: מאי היא. מה עולה צידן: או
אלמנה או גרושה או זרע אין לה.
כדכתיב (ויקרא כג) וצת כהן כי תהיה
לאיש זר וסמיך ליה וצת כהן כי
תהיה אלמנה או גרושה זרע אין לה
וגו': או קוברא. צלא זמן: סלמדי

קנס. (ה) הוא שצנו לו אלכל עם הארץ
ואינו כהן נגאיי הוא לו להאכה ונענשים:
לא גלאי. רב כהנא גלה מצבל לא"י
כדלמך כהגזל ומאכיל (צ"ק קח). לא
גלאי כדגלו אינשי. שאר תלמידים
יואלין מדעתן ואני יאלית על כרתי
מתמת מרדן ואימת מלכות: ומאלמן
אם אשמו. שמבקש לימודו ואי אפשר
לו וגולה למונות והרי אשתו כאלמנות
חיות: גזוליו. יומינין: וסלמוזו
משפחה. שאינו עסוק לחזור עליו:
ומתקוקו רבוז צאוס עליו. מתמת
שחכח תלמודו או הקפות שמקוף
מתונין לסעודותיו: קרו ליה. לצנו:
מקדי צי צו. כדנך הל"ניס שמסתין
ומרקדין צתוניות להסקותן: צצכין:
מלחין פינכי. קערות: מך רצע.
מקפל לצושו ורובץ וישן כך דרך
המשמכין אינו מפסיק לילך לציומו
ולשכב על מטוה אללא מקפל לצושו
תחתיו וישן: מך. כמו צר חמרל
מוך סקין וגני (תענית דף י:):
ואינו

(א) לעיל דף יג. (ב) דף כ"ג.
(ג) מוספתא פ"ג ה"ט.
(ד) ס"א ה"ג. (ה) ס"א ל"ג.
(ו) לקמן דף פ"א: צציתם
דף מט"ז. (ז) ע"י פיישי
לקמן פ"א: ד"ה עמא
וכי לפני הצירה וכו'.
(ח) ע"י מוס' לקמן דף ק"ב.
ד"ה אמרן. (ט) לעיל דף י:
(ט) ויקרא ו' א' וצציתם
ע"י. (ז) צ"ל וצציתם.

תורה אור השלם

1. השבבים על מנות
שן וסרדיה על ערשותם
ואבלים כרים מצאן
ועגלים מתוך מרבק.
עמוד ד
2. לכן עתה יגלו בראש
גלים וקר מרח
סרדיהים: עמוד ד

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה תלמדי חכס
שבח הוא לו:

מוסף רש"י

אם עבר צופים.
מקוס שיכול לראות משם
הצירה ומשם והלאה אין
יכול לראותו (לקמן פ"ה).
שרופו במקומו. לא
הטריחוהו לחזור ולשרוף
צירושלים האילו וכבר
נתחמק הרבה ואפי'
דק"ל צפקל כל שעה
(לעיל כד). דמקוס
אכילת קדשים שם שפסח
צמקדש צלש תשרף (שם).
לפני הבריה. חמץ צטר
הצית שם שם צית
הצן גדול שרופין פסולי
קדשים קלים כדלמך
צנחנים (דף צפקל ע"ג)
(ס' ברכות מ: ע"ג)
לעיל כד): או כל המקדש
קרוי צירה (לקמן פ"ה).
לא אילעור כדגלי אינשי.
שהיה לא צצטולו מקוס
תורה גלית אללא מאימת
מלכות נחמיה (ב"ב ק"ח).

מוסף תוספות

א. ולא מייירי כלל
בעירוב. מוס' ר"ס ג. ב. בלי
הפסק. מוס' הל"ש. וחינו
דקאמר עבר צופים לרוב
עבר אותו מקוס שריאים
ירושלים ממנו והשתא
ניהא דהוא הדין נמי לכל
צד. מוס' ר"פ ג. וכו' עבר
צופים לא אטרחוהו רבנן.
מ' ה"ר"ן.

רבינו הגנאל

מתני' ארבעה עשר שחל
להיות בשבת מבטעין הכל
מלפני השבת דברי ר' מאיר
ר' אלעזר (בר צדוק) אומר
תרומה מלפני השבת,
וחולין בומנן. קריילי ר'
אלעזר בר' צדוק. תניא ר'
אלעזר ברבי צדוק אומר
פעם אחת שבת אבא
ביבנה וחל ארבעה עשר
להיות בשבת כו'. מתני'
ההולך לשחוט את פסחו
ולמול את בנו ולאכול
סעודת אירוסין בבית חמין
ונזכר כו'. רבינו ההולך
לאכול סעודת אירוסין

רע לו ולבניו עד סוף כל הדורות, וקרו לו בר מיהם תנוראי, ובר מרקידי בי כובאי, ובר מלחין פכני, ובר מרבעי.